

13.5.1945

Doc 00482

משה שרת: ואום בכינוס הניצחון

אפיתאטרון הר הצופים, ירושלים, 13.5.1945¹

כפול הוא הרגש בלבנו ביום זה: יגון ללא נוחם על שבר העם, ושמחת נקם לאיד האויב. נזכור מה אבד לנו במלחמה זו, אבל אל נשכח גם מה ניצל ואל יהיה נס ההצלה קל בעינינו. האויב זמם לסתום את הגולל על העם העברי כולו, ומזימה זו לא קמה. אל נשכח לעולם את מעמד אל-עלמין. יישוב בן שישים ריבוא עמד מול תהום ואבדון, מול אסון שאשור, בבל ורומא לא העלו כמותו על דעתם. היינו במלחמה זו עם מובל לטבח. ונוכח מצב זה ייקר שבעתיים כל גילוי של גבורה. גבורת לוחמי הגיטאות, שתהיה לדורות מקור גאווה ועוז-רוח; קורבנות ההתנדבות העברית; קורבנות הקומנדו שלנו, הפזורים בפינות נידחות [ביחידות הצבא הבריטי]; קורבנותינו בשבי האכזרי; קורבנותינו בפעולות נועזות לעזרת אחינו ולעזרת צבאות הברית; ואחרון-אחרון - קורבנות החי"ל שזכו ליפול כשליבם הולם עם מִשְׁקֵה הדגל העברי המתנוסס מעל לראשם.

כל קורבנותינו אלה נפלו על-מנת ליצור מציאות אחרת לעם היהודי, מציאות חדשה, שהניצחון מחייב אותה. הם נפלו על מנת להיחלץ מכל הגיטאות ולהקים כאן מצודה כזאת לעם ישראל, שבה לעולם לא יירא עוד את האבדון. מלחמה זו מוכרחה להיות האחרונה, שבה מופיע העם העברי כטעון רחמים, שבה תטובענה אוניות-פליטה לעיני כל העולם בעוד ששערי העולם, ובעיקר שערי ארצם, נעולים בפניהם. העם היהודי מוכרח לקום ולגול מעל עצמו את חרפת הפחד והתלות, ועל העולם לעזור לו להגיע "להרות מפחד וממחסור".

השאלה היא האם העולם, שאיתו יחד נלחמנו, יכירנו כאחראי לגורלנו? אם לא יוכר העם העברי - יילחם לבדו. לא יקבל עצות קלות. הניצחון הושג במלחמה הזאת משום שהמנצחים לא רצו בעצות קלות ובפשרות כוזבות. המלחמה הזאת נסתיימה בניצחון משום שהיה מי שלא נרתע מלהילחם לבדו. אנו פונים לכל: עיזרו לנו להציל את אחינו, את עצמנו, אל תדחו את הגאולה. המדברים על הקמת הריסות - עיזרו לנו להציל את שארית פליטתנו באירופה, שהיא כולה שטח-הריסה אחד, ושאפשר להציל רק על-ידי הקמת בניינה מחדש בארצה. האם להיות מובל לטבח - זו כל זכותנו בעולם?

1 הכינוס נערך מטעם הוועד הלאומי ובהשתתפות חברי הוועה"צ. הנאום הובא ב"דבר", 14.5.1945, ואח"כ נערך ונרפס ב"מערכות", כך ו' חוברת ג', אב תש"ה. כתב "דבר" ציין שם: "בנאום מקיף, רב השראה ועצום הרושם, תיאר משה שרתוק את מצב העם העברי עם בוא הניצחון".

13.5.1945

Doc 00482a

לא נירתע מלבוא בדין עם העולם כולו. תבוא קריאתנו זו קודם-כל באוזני לונדון, שבידיה מפתחות הארץ. שר-החיצון שלה אמר אתמול, כי אנגליה "ממלאה באמונה את התחייבויותיה כלפי היהודים בארץ-ישראל". שר-החיצון פורתא לא דק. לא בפני היהודים בארץ-ישראל התחייבה הממשלה האנגלית, אלא בפני העם העברי כולו. ולעומת עדותו ששמענו אתמול, מותר לנו להעמיד עדות אחרת, שהושמעה ב-1939 בבית-הנבחרים הבריטי: בעדות ההיא נאמר, כי מדיניות "הספר הלבן" היא מעילה באמון, הפרת התחייבות, חילול והרס וסוף החזון, התקווה והחלום של הצהרת בלפור. עדות זאת מסר בבית-הנבחרים ווינסטון צ'רצ'יל. ואנו רוצים לסמוך על ווינסטון צ'רצ'יל, שלא שכח את עדותו זו.

תבוא קריאתנו באוזני מי שהמפתחות בידו - ממוסקווה ועד פריס. תבוא קריאתנו באוזני ווישינגטון. ותבוא באוזני העם היושב בציון וממנו באוזני העם כולו: התייצבו במערכה! גאולתנו נתונה, קודם-כל, בידינו-אנו, ואל תבליע הילולת הניצחון את קריאתנו. תובטח לשארית ישראל אפשרות של חיי ביטחון וכבוד בעתיד. חלק עמנו ששרד החליט להיות אחרת. הוא דורש כי תוחזר לו ארצו לא כדי לדחוק ולשעבד, אלא כדי לפתח ולגאול מתוך יחסי כבוד עם שכנינו. שריד עמנו דורש שוויון, דורש עצמאות, דורש מדינה!